

K O M I T A S M U S E U M - I N S T I T U T E

**C O L L E C T I N G T H E S E E D S
M I H R A N T O U M A J A N**

1 8 9 0 - 1 9 7 3

C A T A L O G U E A N D A R T I C L E S

Curator: Nairi Khatchadourian
Editor: Gayane Amiraghyan

Yerevan, 2018
Publication of Komitas Museum-Institute

Կ Ո Մ Ի Տ Ա Ս Ի Թ Ա Ն Գ Ա Ր Ա Ն - Ի Ն Ս Տ Ի Տ Ո Ւ Տ

Հ Ա Ս Կ Ա Ք Ա Ղ
Մ Ի Հ Ր Ա Ն Թ Ո Ւ Մ Ա Ճ Ա Ն
1 8 9 0 - 1 9 7 3

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Գ Ի Ր Ք Ե Վ Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Ն Ո Դ Վ Ա Ծ Ն Ե Ր

Համադրող՝ Նայիրի Խաչատուրեան
Պատասխանատու խմբագիր՝ Գայանե Ամիրադյան

Երևան, 2018
Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի հրատարակչություն

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31
Հ 363

Հ 363 Հասկաքաղ. Միհրան Թումաճան (1890-1973):
Ցուցադրության պատկերագիրք և գիտական հոդվածներ. - Եր.:
Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի հրատարակչություն, 2018. - 212 էջ:

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31

Տպագրված է «Նուշիկյան պրինտ» տպարանում
ISBN 978-9939-9134-7-6
© Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտ, 2018
© Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի հրատարակչություն, 2018

Հրատարակվում է
Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Պատասխանատու խմբագիր՝
Գայանե Ամիրադյան (ա.գ.թ.)
Խմբագրական խորհուրդ՝
Մհեր Նավոյան (ա.գ.դ.)
Նիկոլայ Կոստանդյան (ա.գ.թ.)
Տաթևիկ Շախկույան (ա.գ.թ.)
Նանե Միսակյան
Նայիրի Խաչատուրեան

Անգլերեն տեքստերի սրբագրիչ՝
Լորենս Այվազյան

Գրքի ձևավորող՝
Սարգիս Անտոնյան

Ձայնասկավառակի հնչյունային ռեժիսոր՝
Արմեն Փարեմուզյան

ՀՀ մշակույթի նախարարություն
Ministry of Culture of RA

Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտ
Komitas Museum-Institute

Սույն երկլեզու (հայերեն, անգլերեն) ժողովածուն պարունակում է «Հասկաքաղ. Միհրան Թումաճան (1890-1973)» ցուցադրության ցուցանմուշների պատկերագիրքը և գիտական հոդվածներ, որոնք անդրադառնում են Միհրան Թումաճանի կյանքին ու գործունեության ճյուղերին, նրա երաժշտագիտական և բանահավաքչական ժառանգության առանձին դրսևորումներին: Գրքին կից ձայնասկավառակում ներառված են Թումաճանի գրառած երաժշտաբանահյուսական նմուշների արխիվային և նոր կատարումներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ CONTENT

- 8 Նախաբան
Preface
- 12 Երախտագիտության խոսք
Acknowledgements
- 14 Միհրան Թումաճան (1890-1973)
Mihran Toumajan (1890-1973)
- 30 Պատկերագիրը
Catalogue
- 136 Մ. Թումաճան. զեկուցումներ,
դասախոսություններ և ակնարկներ
M. Toumajan: Papers, Lectures, and Notes
- 146 Հոդվածներ
Articles

Հոդվածներ
Articles

- 149 **Խմբագրի կողմից**
- 150 **Զավեն Թագակչյան**
Միհրան Թումաճանի բանահավաքչական գործունեությունը
- 154 **Սաթենիկ Ղափլանյան**
Միհրան Թումաճանի հրապարակախոսական-երաժշտագիտական գործունեությունը
- 159 **Անի Հակոբյան**
Օրորները Միհրան Թումաճանի հավաքածուում
- 164 **Մարիաննա Տիգրանյան**
Հարսանեկան «Ջնգլիկ»-ները Միհրան Թումաճանի ձայնագրություններում
- 173 **Մարգարիտ Սարգսյան**
«Էս գիշեր Համբարձում է» պարերգը Միհրան Թումաճանի գրառումներում
- 180 **Տաթևիկ Շախկուլյան**
«Ափսոս ու խագար ափսոս» վիպերգի թումաճանական պատառիկը
- 184 **Լիլիթ Հարությունյան**
Ժողովրդական հոգևոր երգերը Կոմիտաս Վարդապետի և Միհրան Թումաճանի գրառումներում
- 190 **Տորք Դալալեան**
Պոտոլների խորհրդանշական պատկերների բանագիտական քննութիւն (ըստ Միհրան Թումաճանի «Հայրենի երգ ու բան»-ի նիւթերի)
- 199 **Տիգրան Թումաճան**
Հօրեղբայրս (մտերմիկ խոհեր եւ յուշեր)
- 201 **Ալինա Փահլևանյան**
Հայ ֆոլկլորագիտության նվիրյալը